

Śląsk wczoraj i dziś - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Śląsk wczoraj i dziś
Kod przedmiotu	09.0-WH-FGP-ŚWD
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia / Filologia germańska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	niemiecki
Sylabus opracował	• dr Wolfgang Brylla

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Konwersatorium	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Gdy dzisiaj myśli się o Śląsku, w pierwszej kolejności myśli się o: kopalniach, Górniku Zabrze, kluskach śląskich, krupniokach czy hanysach. Myśli się o Górnym Śląsku. W polskiej perspektywie Śląsk utożsamiany jest przede wszystkim właśnie z Oberschlesien oraz z gwarą śląską czyli tzw. Wasserpolnisch. Ziemie Dolnego Śląska za to są ziemiami odzyskanymi, piastowskimi itd. itp.

Śląsk to nie tylko Chorzów, Katowice czy Gliwice, ale Śląsk, zarówno ten dzisiejszy oraz wczorajszy, to Wrocław, Opole, Sobótka, Świdnica, Jelenia Góra, a nawet Zielona Góra. Albo jeszcze inaczej: Breslau, Oppeln, Zobten, Schweidnitz, Hirschberg i Grünberg. Śląska prowincja zapisała się złotymi zgłoskami w historii Niemiec – w pierwszej kolejności przez wzgląd na rozwój kulturowy i edukacyjny. Z terenów dzisiejszego Dolnego Śląska wywodzą się wybitne jednostki z różnych dyscyplin naukowych czy życia kulturalnego. Osoby te oraz ich dokonania, rozwój Śląska wraz z jego wielokulturowością będą stanowiły główną tematykę zajęć, których celem jest przybliżenie studentom rangi i roli śląskiej prowincji nie tylko w historii Niemiec, ale również w tej części Europy.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

Problematyka zajęć – Śląsk wczoraj i dziś – zachęca do przyjrzenia się historii tego regionu z wielu perspektyw. Zaczynając od XIII wieku – osiedlanie się kolejnych przybyszów z głębi Rzeszy, lokowanie miast – Śląsk etapowo przechodził przez kolejne fazy rozwoju gospodarczego aż po wielką rewolucję przemysłową stając się w tzw. międzyczasie obszarem spornym, do którego pretensje rościła sobie m.in. korona Polska, i Habsburgowie i Prusy. Przez Śląsk maszerowały wojska w trakcie wojny 30-letniej, na Śląsku toczono też bitwy w trzech wojnach śląskich.

Na zajęciach oprócz wątków historycznych, politycznych czy gospodarczych omówione zostaną też wątki kulturowe (np. literatura, sztuka), nakreślona zostanie aktualna debata o „śląskości”. Poza tym planowana jest wycieczka kulturoznawcza starymi po ulicach Zielonej Górze z wykorzystaniem starych map, która pokazać ma, na ile ważna jest „tożsamość regionalna”.

Metody kształcenia

wykład, praca grupowa, praca z tekstami (źródłowymi), projekt (referat/prezentacja), wycieczka, burza mózgów, dyskusja

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student posiada świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego własnego regionu (Śląska), Polski i krajów niemieckojęzycznych		• dyskusja	• Konwersatorium
Ma świadomość związków filologii germańskiej z dyscyplinami naukowymi ją wspomagającymi (takimi jak historia, filozofia i inne wybrane) niezbędnymi do poszerzania wiedzy		• dyskusja • kolokwium • odpowiedź ustna	• Konwersatorium

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych w zakresie wybranej specjalizacji w języku niemieckim oraz polskim		<ul style="list-style-type: none"> bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja kolokwium praca kontrolna 	<ul style="list-style-type: none"> Konwersatorium
Student posiada umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych na tematy dotyczące zagadnień szczegółowych wybranej specjalizacji dyplomowej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu		<ul style="list-style-type: none"> bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja odpowiedź ustna 	<ul style="list-style-type: none"> Konwersatorium

Warunki zaliczenia

aktywność na zajęciach, uczestnictwo w wycieczce, zaliczenie form sprawdzenia wiedzy (test kontrolny, kolokwium semestralne), zaliczenie pracy domowej (referat, prezentacja)

Literatura podstawowa

- W. Engel, N. Honsza (red.): Kulturraum Schlesien. Ein europäisches Phänomen. Wrocław 2001
- W. Irgang, W. Bein, H. Neubach: Schlesien. Geschichte, Kultur und Wirtschaft. Köln 1995.
- P. Chmiel, Z. Wąsik (red.): Schlesien in der germanistischen Forschung und Lehre. Wrocław 2010.
- J. Bahlcke: Schlesien und die Schlesier. München 1996.
- K. Ullmann (red.): Schlesien-Lexikon. Mannheim 1980.
- Z. Kłodnicki (red.): Śląsk, Schlesien, Slezsko. Przenikanie kultur. Wrocław 2000.
- M. Hałub, A. Mańko-Matysiak (red.): Śląska republika uczonych (tom 1 oraz tom 2). Wrocław 2004 oraz 2006.
- M. Goliński (red.): Dolny Śląsk. Monografia historyczna. Wrocław 2006.
- E. Clauss (red.): Stadt und Landkreis Grünberg in Schlesien. Heusenstamm 1971.
- W. Strzyżewski (red.): Historia Zielonej Góry. Dzieje miasta do końca XVIII wieku (tom 1 oraz tom 2). Zielona Góra 2011 oraz 2012.

Literatura uzupełniająca

- W. Korcz: Szkice z dziejów miast Środkowego Nadodrza. Zielona Góra 1985.
- M. Kuleba: Topografia winiarska Zielonej Góry. Zielona Góra 2010.
- A. Worobiec: Zielona Góra – miasto i województwo. Zielona Góra 1995.
- M. Ostrowski (red.): Zielona Góra i okolice. Wędrówka śladami przeszłości / Grünberg und Umgebung. Auf der Suche nach den Spuren der Vergangenheit. Zielona Góra 1999.
- S. Kowalski: Zabytki Środkowego Nadodrza. Zielona Góra 1976.
- K. Bartkiewicz (red.): Ludzie Środkowego Nadodrza. Wybrane szkice biograficzne (XII-XX wiek). Zielona Góra 1998.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Cezary Lipiński, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 07-09-2018 19:03)